

Спосіб – це сукупність і порядок дій, що використовуються для вирішення будь-яких завдань. Визначення польських вчених не порушає правил складання визначень. Однак на думку автора, дане визначення не відображає сутності поняття.

Процес – серія безперервних дій, спрямованих на досягнення певного результату. Трактуючи терміну внутрішньогосподарський контроль Дікань Л.В. також не порушає правил складання визначення, але, на думку автора визначення внутрішньогосподарського контролю як сукупність дозволить найбільш повно відобразити всі аспекти цього терміну.

Сукупність – це :

- поєднання чогось за певними узагальнюючими ознаками.
- загальна кількість, загальна сума.
- об'єднання, колектив, група.

Перше значення цього терміну найбільш доцільно вживати для визначення внутрішньогосподарського контролю.

Таким чином, внутрішньогосподарський контроль – сукупність заходів, методів та процедур щодо перевірки дотримання законності ведення обліку господарських операцій з метою забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Передмова до монографії Виговської Н.Г. Господарський контроль в соціально орієнтованій економіці: проблеми теорії і методології. Монографія. – Ж.: ЖДТУ, 2006. – 288с.
2. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація: монографія. – ЖДТУ, 2008. – 529 с.
3. Дікань Л.В., Шульга Н.М. Внутрішньогосподарський контроль. Конспект лекція. – Х: ХНЕУ, 2005. – 59 с.
4. Калюга С. Система внутрішньогосподарського контролю та удосконалення її ефективності на підприємствах // Вісник податкової служби України. – 2001. – №33. – с. 26-31.
5. <http://www.cadrem.ru/Thesaurus/thesaurus.shtml>

Ганєва К.П., Волощук Л.О., Тополчан Н.О.

Одеський національний політехнічний університет

Облік підприємницької діяльності вищого навчального закладу

Система бюджетних установ освіти і науки є важливим в усіх відношеннях сектором економіки, головними завданнями якої є організація загальної і професійної освіти, підготовка науковців і фахівців всіх рівнів кваліфікації відповідно до потреб в них суспільства. Вищий навчальний заклад (внз) як складова цієї системи є складно організованою структурою, яка впродовж декількох останніх років зазнає значних

перетворень. На сучасному етапі вnz є суб'єктами економіки, що виробляють освітню продукцію та виступають основними постачальниками на ринку освітніх послуг, якому, як й іншим ринкам, притаманна значна конкуренція. Боротьба за забезпечення конкурентоспроможності та подальшого розвитку в умовах обмеженості бюджетного фінансування зумовило вnz до активізації підприємницької діяльності.

Питання управління підприємницькою діяльністю вnz останнім часом набувають все більшої актуальності, так як досвід провідних країн свідчить, що ефективність такої діяльності забезпечує підняття вnz на якісно новий рівень.

Проте, у існуючих роботах з даної проблематики не приділяється достатньої уваги проблемам обліку підприємницької діяльності вnz з метою формування якісної обліково-звітної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у цій сфері.

Для формування такої інформації з'являється необхідність віддзеркалення у фінансовому обліку всіх джерел формування коштів вnz, здобуття інформації для контролю за використанням кожного джерела відповідно до його цільового призначення і оцінки ефективності витрат. Перш за все, йдеться про своєчасний, повний і достовірний облік позабюджетних операцій для подальшого формування управлінського обліку. Проте, система фінансового обліку, що діє в бюджетних установах, вимагає доопрацювання в питанні обліку позабюджетних коштів.

Згідно законодавства, позабюджетні кошти - кошти, які бюджетні установи та організації отримують понад асигнування, що виділяються їм з державного та(або) місцевих бюджетів. Позабюджетні кошти поділяються за принципом походження та використання на спеціальні кошти, суми за дорученнями, депозитні кошти та інші позабюджетні кошти. Вони використовуються суворо за цільовим призначенням.

В кожне з цих понять позабюджетних коштів включається великий спектр джерел доходів, які прописані в Постанові №796 (від 27 серпня 2010 р.) [1] Однак важкість обліку та його недолік полягає в тому, що в існуючому плані рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженому наказом ГУГКУ № 114 [2], немає можливості класифікувати підприємницьку діяльність і відповідні грошові потоки.

Доходи установи, які вона отримує за рахунок загального і спеціального фонду бюджетів, обліковуються у класі 7 "Доходи". До загального фонду відносяться асигнування з державного бюджету, в свою чергу, до спеціального фонду відносяться всі доходи, крім тих, які установа отримала від реалізації продукції, виробів і виконаних робіт.

Для того, щоб вnz як організаційна система був конкурентоздатним і постійно підвищував рівень якості своєї роботи необхідно управляти підприємницькою діяльністю за різними її напрямками, але для цього має бути сформована система управлінського обліку, у якій б відбивалася структура підприємницької діяльності вnz та всі напрями формування доходів.

Для цього необхідно вирішити наступні задачі:

– проаналізувати підприємницьку діяльність внз і класифікувати усі господарські операції, від яких установа може отримати дохід;

– сформувати управлінський облік відповідно до цієї класифікації.

Формування системи управлінського обліку та внутрішньої звітності стосовно напрямків підприємницької діяльності внз дозволить здійснювати аналіз, моніторинг, контроль та регулювання позабюджетних грошових надходжень та ефективності їх використання, що позитивно сприятиме на процес розвитку вищих навчальних закладів.

Література:

1. Постанова від 27 серпня 2010 р. N 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності»/ Кабінет Міністрів України – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP100796.html
2. План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ і Порядок вживання Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджені наказом ГУТКУ від 10.12.99 р. №114 – Режим доступу: <http://dtkt.in.ua/show/1cid1549.html>

Гейченко О.М., Черкасова С.О.

Одеський національний політехнічний університет

Шляхи удосконалення обліку витрат діяльності

В умовах ринкової економіки бухгалтерський облік є особливо важливою функцією ефективного управління виробничими і комерційними структурами, зняряддям контролю за раціональними і економічним використанням ресурсів з метою досягнення комерційного успіху і виконання фінансових обов'язків перед державою.

Облік виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції є найважливішою ланкою бухгалтерського обліку підприємства. Управління підприємством у цілому та за функціями управління неможливе без отримання достатньої, достовірної, облікової та оперативної інформації. Однак якщо управління виробничим процесом, управління персоналом, управління технічною підготовкою виробництва ґрунтується переважно на даних оперативного обліку, то управління виробничими витратами та собівартістю неможливе без наявності достовірної бухгалтерської інформації [1].

Одним із вагомих напрямків удосконалення обліку витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції є перехід на нормативний метод.

Нормативний метод обліку витрат на виробництво застосовують для щоденного виявлення відхилень від діючих норм на виробництво з метою запобігання надмірних витрат коштів підприємства [2].